

Szanowni Państwo,

serdecznie zapraszamy do publikacji w roczniku Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Zeszyt, który — jak planujemy — ukaże się pod koniec 2020 roku, chcielibyśmy poświęcić twórczości i adaptacji teorii badawczych niezwykle uczonej, profesor Stefanii Skwarczyńskiej (1902-1988), w trzydziestą rocznicę Jej śmierci, gdy redagujemy to zaproszenie. Proponowany temat tomu: **Teoria „literatury stosowanej” Stefanii Skwarczyńskiej w badaniach filologicznych** (1). Odrębnym, drugim segmentem numeru pragnęlibyśmy uczynić zbiór studiów poświęconych współczesnej literaturze popularnej, tu zaś oczekujemy na materiały koncentrujące się wokół takich haseł, jak **kontynuacje — transformacje — inspiracje** (2).

W zamierzeniu redaktorów pierwsza partia zeszytu będzie się składała z dwóch części. Inicjalna będzie dotyczyła naukowego dorobku Stefanii Skwarczyńskiej, który obejmował kilka dziedzin dwudziestowiecznej humanistyki. Interesowałyby nas rozważania na temat adaptacji w różnych obszarach badań najważniejszych teorii uczonej:

- teoretyka i historyka literatury, a tu między innymi znawczyni romantyzmu i interpretatorki twórczości Adama Mickiewicza;
- teatrologa i autorki nowatorskiej koncepcji „teatralnej teorii dramatu”;
- twórczyni współczesnej myśli genologicznej;
- inspiratorki badań nad regionalizmem.

W drugiej części chcielibyśmy uczynić przedmiotem szczegółowej refleksji pionierską koncepcję „literatury stosowanej”, którą Stefania Skwarczyńska wypracowała już w 1931 roku, a która stała się podstawą badań różnorodnych tekstów użytkowych przez literaturoznawców i językoznawców. Spośród wielu możliwych perspektyw badawczych proponujemy następujące zagadnienia o charakterze ogólnym:

- charakterystyka obszarów komunikacji nieartystycznej — w ujęciu szerokim — użytkowej;
- gatunkowy i dyskursywny wymiar komunikacji nieartystycznej;
- tendencje kształtowania się i przemian gatunków reprezentujących literaturę stosowaną/teksty użytkowe;

zarazem o charakterze szczegółowym:

- sposoby rozumienia pojęcia literatura stosowana/tekst użytkowy;
- charakterystyka tekstów użytkowych ze względu na realizację intencji: dydaktycznej, osobiasto-prywatnej, naukowej, społeczno-retorycznej, czysto rozrywkowej;
- metodologiczne problemy badań nad literaturą stosowaną/tekstami użytkowymi;
- charakterystyka typologiczna konkretnych testów użytkowych (dawnych i współczesnych);
- sposoby realizacji kryterium estetycznego dla literatury stosowanej/tekstów użytkowych, które przejawia się, według Stefanii Skwarczyńskiej, poprzez „bezwzględną zgodność utworu z jego celem praktycznym”, czyli celowości konstrukcji i funkcji testu.

Drugi segment rocznika wejdzie do działu pt. „Obszary trzecie”, który pomieści prace dwójakiego rodzaju: część pierwszą wypełnią prezentacje pisarzy oraz prozy popularnej różnych kręgów kulturowych i obszarów językowych. W części drugiej – do współtworzenia której zapraszamy zarówno literaturoznawców, jak językoznawców – proponujemy podjąć temat

intertekstualności w prozie popularnej oraz różnorodnych związków tej ostatniej z tradycją literacką i kulturową.

Zapraszamy również do wypełniania rubryk stałych („[Regionalia](#)”, „[Varia](#)” i in.).

Szczegóły w serwisie internetowym „Filologii Polskiej” (w odpowiednich zakładkach):

<http://www.ifp.uz.zgora.pl/index.php/badania-naukowe/rocznik-naukowy-uz>.

Z niecierpliwością i zainteresowaniem czekamy na Państwa głos w proponowanym kształcie debaty naukowej — [Sekretariat \(kontakt\)](#).

REDAKCJA

Marzanna Uździcka

Tomasz Ratajczak

Aneta Narolska

Radosław Sztyber